

POSTANOWIENIE

Dnia 20 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z wniosku Skarbu Państwa - Starosty O.
przy uczestnictwie K. W. i P. Spółki Akcyjnej w K.
o wpis ograniczonego prawa rzeczowego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 20 marca 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania K. W.
od postanowienia Sądu Okręgowego w O.
z dnia 29 grudnia 2017 r., sygn. akt I Ca (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od uczestniczki K. W. na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną uczestniczki K. W. od postanowienia Sądu Okręgowego w O. z dnia 29 grudnia 2017 r., sygn. akt I Ca (...) Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

W skardze kasacyjnej skarżąca zarzuciła naruszenie prawa procesowego, tj. art. 177 § 1 pkt 4 k.p.c. wskutek niezawieszenia postępowania w sytuacji, gdy ujawniono czyn, którego ustalenie w drodze karnej może wywrzeć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy; art. 626² § 3 k.p.c. i art. 626⁸ § 2 k.p.c. przez wadliwe zbadanie treści dołączonego do wniosku o wpis dokumentu i pominięcie postanowienia Wojewody (...) z dnia 1 października 2015 r. o wstrzymaniu z urzędu wykonywania własnej decyzji, która utrzymywała w mocy inkryminowaną decyzję Starosty O., a także wskutek braku zaświadczenia o ewentualnej prawomocności decyzji stanowiącej podstawę wpisu.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną, Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej poinformowała, że wyrokiem z dnia 15 kwietnia 2016 r. WSA

oddalił skargę uczestniczki od decyzji Wojewody (...), zaś NSA wyrokiem z dnia 21 lutego 2017 r. oddalił jej skargę kasacyjną.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

Według ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, nie publ., z dnia 15 czerwca 2016 r., V CSK 4/16, nie publ.).

Skarżąca istotnych zagadnień prawnych upatrywała w konieczności rozstrzygnięcia: czy w postępowaniu o wpis o ograniczeniu prawa rzeczowego wykluczone jest zastosowanie przez sąd wieczysto-księgowy art. 177 § 1 pkt 4 k.p.c. w sytuacji, gdy ujawniono czyn, którego ustalenie w drodze karnej może wywrzeć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy cywilnej; czy art. 626² § 3 k.p.c. w zakresie pojęcia „należy dołączyć dokumenty stanowiące podstawę wpisu w księdze wieczystej” w zw. z art. 9 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, zobowiązuje wnioskodawcę do złożenia dokumentu w postaci postanowienia o wstrzymaniu z urzędu wykonalności ostatecznej decyzji, której przedmiotem jest ograniczenie prawa rzeczowego, a którą jest decyzja wydana na podstawie art. 124 tej ustawy, a nadto, czy obowiązkiem wnioskodawcy jest przedłożenie dokumentu urzędowego potwierdzającego, że decyzja ta nie została uchylona przez sąd administracyjny; czy w przypadku niedołączenia do wniosku wskazanych wyżej dokumentów, sąd wieczysto-księgowy oddala wniosek na podstawie art. 626⁹ k.p.c., czy też wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia braków formalnych wniosku, jeśli istota postępowania wieczysto-księgowego nie wyklucza

takiego postępowania naprawczego; czy brzmienie art. 626⁸ § 2 k.p.c. pozwala sądowi wieczysto-księgowemu badać treść dokumentu w postaci decyzji administracyjnej także w oparciu o jej uzasadnienie, czy też tylko i wprost w oparciu o treść osnowy decyzji administracyjnej, a nadto, czy zezwala sądom na badanie treści decyzji pod kątem istnienia przesłanek z art. 156 § 1 k.p.a. i czy taka decyzja wiąże sąd wieczysto-księgowy, choćby *prima facie* zawierała wady, skutkujące jej nieważnością *ex tunc* - w całości lub w części.

Przedstawione zagadnienia prawne nie przystają do stanu faktycznego sprawy, gdyż zakwestionowany przez uczestniczkę wpis w księdze nastąpił na podstawie ostatecznej decyzji administracyjnej.

Zgodnie z art. 626⁸ § 2 k.p.c. rozpoznając wniosek o wpis sąd bada jedynie treść i formę wniosku, dołączonych dokumentów oraz treść księgi wieczystej. W orzecnictwie Sądu Najwyższego wyrażono pogląd, że art. 626⁸ § 2 k.p.c. zawiera pełną regulację przebiegu postępowania wieczysto-księgowego, tak w zakresie przebiegu postępowania dowodowego jak i podstaw orzekania. W związku z tym wyłączną podstawą ustaleń faktycznych i prawnych sądu przy rozpoznawaniu wniosku o wpis w księdze wieczystej jest jedynie treść wniosku, treść dołączonych do niego dokumentów i treść księgi wieczystej (zob. uchwała składu 7 sędziów z dnia 16 grudnia 2009 r. - zasada prawna - III CZP 80/90, OSNC 2010, nr 6, poz. 84, wyrok z dnia 19 marca 2003 r., I CKN 152/01, OSNC 2004, nr 6, poz. 92).

W uchwale składu 7 sędziów z dnia 25 lutego 2016 r., III CZP 86/15 (OSNC 2016 nr 7-8, poz. 81), Sąd Najwyższy wyjaśnił, że przepis art. 628⁸ § 2 k.p.c. nie wyłącza możliwości brania przez sąd pod uwagę przy rozstrzyganiu wniosku o wpis do księgi wieczystej okoliczności znanych mu urzędowo, w świetle których istnieje przeszkoda do żądanego wpisu (por. też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 czerwca 2010 r., II CSK 661/09, OSNC 2011, nr 1, poz. 12). W judykaturze ukształtował się pogląd, że wystąpienie przeszkody w rozumieniu art. 626⁹ k.p.c. należy wiązać z zaistnieniem takiego zdarzenia, które mimo formalnego wykazania przez wnioskodawcę podstawy wpisu, nie zezwala z punktu widzenia prawa na jego dokonanie, zatem z okolicznościami natury prawnej determinującymi

skuteczność czynności stanowiącej podstawę wpisu (zob. też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 czerwca 2010 r., II CSK 661/09, nie publ.). Przepis art. 628⁸ § 2 k.p.c. należy łączyć jedynie z ograniczeniem środków dowodowych, z jakich można korzystać w postępowaniu o wpis (zob. też postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 2004 r., III CK 331/02 nie publ.; z dnia 15 grudnia 2005 r., V CK 54/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 138; z dnia 11 czerwca 2008 r., V CSK 17/08, nie publ.).

Skarżąca nie przedstawiła dokumentów stanowiących przeszkodę do dokonania spornego wpisu. Decyzję Starosty O. z dnia 5 sierpnia 2015 r. utrzymał w mocy Wojewoda (...) decyzją z dnia 31 sierpnia 2016 r. Powyższy dokument urzędowy zawiera wzmiankę z dnia 12 maja 2017 r. o tym, że decyzja Wojewody (...) z dnia 31 sierpnia 2016 r. jest ostateczna. Uczestniczka nie przedstawiała wyroków WSA i NSA podważających tę decyzję, jak również nie twierdzi, by takie postępowania toczyły się, co mogłoby mieć znaczenie ze względu na art. 9 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (j. t. Dz. U. z 2018, poz. 2204 ze zm.). Nie przedstawiała także stosownych dokumentów organów ścigania, w świetle których istniałyby podstawy do zastosowania art. 174 § 1 pkt 4 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Zawieszenie postępowania przed NSA ze skargi uczestniczki na wyrok WSA dotyczy uchwały w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a nie decyzji, na podstawie której został dokonany kwestionowany przez uczestniczkę wpis w księdze wieczystej.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 99 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c., art. 520 § 3 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. w zw. z art. 32 ust. 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. 2016, poz. 2261 ze zm.). Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone według minimalnej stawki taryfowej (§ 5 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie Dz. U. 2015, poz. 1800, ze zm. W zw. z § 2 rozporządzenia Ministra

Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie, Dz. U. 2016, poz. 1668).

jw